

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 69, f: 01 478 95 84, e: ps-ps@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Skupina poslancev in poslank (prvopodpisani Jani Möderndorfer)

Ljubljana, 19. 11. 2012

Dr. Gregor Virant,
predsednik Državnega zbora

Na podlagi 118. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33I/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06) in 250. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/02, 60/04, 64/07, 92/07-UPB1, 105/10, 79/12-Odl.US) podpisane poslanke in poslanci

vlagamo

INTERPELACIJO
O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE
DR. VINKA GORENAKA

- zaradi poskusa, da bi kot minister za notranje zadeve **ONEMOGOČIL REFERENDUMSKO POBUDO VOLIVCEV** za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, in sicer z namernim odlašanjem obveščanja državnega zbora in s tem volivcev o tem, ali pobuda izpolnjuje z zakonom določene pogoje, s čimer je onemogočil, da bi pobudniki pobudo v zakonitih rokih dopolnili skladno z zakonom. S tem je minister povzročil, da je bil postopek zaključen v škodo pobudnikov, pobuda zavrnjena, državljanom in državljanom pa je poskušal preprečiti izvrševanje splošne in enake volilne pravice (43. člen Ustave) in svobodo glasovanja na referendumu (90. člen Ustave);

- zaradi objektivne in politične odgovornosti za delo ministrstva za notranje zadeve z **OPUSTITVIJO DOLŽNE POKLICNE SKRBNOSTI** pri ravnanju s podpismi pod pobudama volivcev:
 - za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, kjer je »izginilo« 36 listov s kopijami podpisov, na katerih je bilo zbranih 394 podpisov ter
 - za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu, kjer so »izginili« 104 listi s kopijami podpisov,

kar je v nasprotju z 2. in 90. členom Ustave Republike Slovenije, Zakonom o referendumu in ljudski iniciativi in drugimi predpisi ter sporno z vidika preglednosti in skrbnosti pri ravnanju s podpismi;

- zaradi objektivne in politične odgovornosti za delovanje in ravnanje, kar je povzročilo **IZGUBO ZAUPANJA VOLIVK IN VOLIVCEV** ter širše javnosti v zakonitost dela in integriteto tako ministrstva za notranje zadeve kot tudi državnega zbora Republike Slovenije, ki je pristojni organ za izvrševanje pravice do referendumu;

zaradi česar so nastale težko popravljive posledice za stanje demokracije, vladavino prava in varstvo človekovih pravic v Republiki Sloveniji.

Na podlagi 118. člena Ustave RS ter 253. člena Poslovnika Državnega zbora RS podpisani poslanci predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve dr. Vinka Gorenaka sprejme naslednji

SKLEP:

dr. Vinko Gorenak se razreši s funkcije ministra za notranje zadeve

OBRAZLOŽITEV

1.

Ministru za notranje zadeve, dr. Vinku Gorenaku, očitamo, da je odgovoren za poskus, da bi kot minister za notranje zadeve ONEMOGOČIL REFERENDUMSKO POBUDO VOLIVCEV za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, in sicer z namernim odlašanjem obveščanja državnega zbora in s tem volivcev o tem, ali pobuda izpolnjuje z zakonom določene pogoje, s čimer je onemogočil, da bi pobudniki pobudo v zakonitih rokih dopolnili skladno z zakonom. S tem je minister povzročil, da je bil postopek zaključen v škodo pobudnikov, pobuda pa zavrnjena, državljanom in državljanom pa je poskušal preprečiti izvrševanje splošne in enake volilne pravice (43. člen Ustave) in svobodo glasovanja na referendumu (90. člen Ustave);

V sredo, 10. 10. 2012, je skupina volivcev oziroma Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije (v nadaljevanju: Sindikat KNG) državnemu zboru predložil pobudo volivcev za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (v nadaljevanju: pobuda o zakonodajnem referendumu o ZUKSB), ki ga je državni zbor sprejel na 6. redni seji 3. 10. 2012. Državni svet je 10. 10. 2012 sprejel zahtevo za ponovno odločanje državnega zbora o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. V skladu s prvim odstavkom 13. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi je predsednik državnega zbora pobudnike naslednji dan, 11. 10. 2012, obvestil, da postopki v zvezi z obravnavo njihove pobude do ponovnega glasovanja o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti mirujejo.

Ker je državni zbor na 7. redni seji, 23. 10. 2012, zakon ponovno sprejel, je predsednik državnega zbora 25. 10. 2012, dva dni po sprejetju zakona, Ministrstvu za notranje zadeve kot pristojnemu za vodenje evidence volilne pravice posredoval omenjeno pobudo s priloženim seznamom podpisov volivcev in volivk v preverjanje. Predsednik državnega zbora je postavil rok, tj. do 29. 10. 2012, da ministrstvo preveri, ali pobuda glede na evidenco volilne pravice izpolnjuje z zakonom določene pogoje; to je, da jo je podpisalo najmanj 2.500 volivcev.

Ministrstvo za notranje zadeve je 30. 10. 2012, torej po izteku roka, ki ga je postavil predsednik državnega zbora, posredovalo obvestilo v zvezi s preverbo podpisov pri pobudi o zakonodajnem referendumu o ZUKSB. Iz obvestila, ki je datirano dne 26. 10.

2012, izhaja, da je kljub temu, da je pobudnik navajal, da je pobudi priložil precej več kot 2.500 z zakonom zahtevanih podpisov (po navedbah pobudnika 3.127 podpisov), po preverjanju podpisov v centralnem registru prebivalstva, ministrstvo ugotovilo, da zgolj 2.346 podpisov ustreza zakonskim pogojem.

Kljub temu, da je bilo obvestilo z dne 26. 10. 2012 posredovano po kurirju in da je sedež ministrstva oddaljen približno 150 metrov od državnega zbora, pristojna služba, ki je podpise preverjala, pa se nahaja na nasprotni strani ulice, je obvestilo v državni zbor prispelo tik pred iztekom z zakonom določenega roka (v informacijskem sistemu državnega zbora je bilo obvestilo ministrstva zavedeno 30. 10. 2012 ob približno 15:45 uri), v katerem bi lahko pobudniki svojo pobudo dopolnili skladno z zakonom. Po zatrijevanju predsednika državnega zbora kurir državnega zbora v primerih, ko državni zbor posreduje fotokopije podpisov, opravi pot (vključno z opravili, ki jih določa pisarniško poslovanje), v največ 23-tih minutah.

Zakon določa, da mora pobudnik obvestilo o pobudi vložiti neposredno pri pristojni službi državnega zbora, pri čemer se rok za vložitev izteče z iztekom poslovnega časa pristojne službe na zadnji dan roka, v tem primeru: 30. 10. 2012 ob 16:00 uri. Zakon o referendumu in ljudski iniciativi v 13. členu določa tudi, da se v primeru ponovnega odločanja oz. sprejema zakona upoštevajo tudi že zbrani podpisi, s katerimi je bila podprta pobuda pred ponovnim odločanjem o zakonu. To pomeni, da bi lahko Sindikat KNG svojo pobudo, če bi bil pravočasno obveščen, dopolnil z manjkajočimi podpisi oz. izpolnil z zakonom določene pogoje. Predsednik državnega zbora je naslednji dan, 31. 10. 2012, Sindikat KNG, ki so bili o vsem dogajanju 30. 10. obveščeni zgolj iz medijev, obvestil o zaključku postopka oz. o tem, da pobuda ne izpolnjuje vseh zakonskih pogojev. To pomeni, da predsednik državnega zbora ni mogel določiti koledarskega roka za zbiranje podpisov volivcev v podporo zahtevi za razpis referenduma. S tem je bil postopek po zakonu zaključen, zakon pa bi predsednik državnega zbora lahko posredoval predsedniku republike v razglasitev.

Pri postopku glede pobude za zakonodajni referendum o ZUKSB izstopa zavlačevanje s pobudo Sindikata KNG v primerjavi s postopki glede ostalih referendumskih pobud. V primeru referendumske pobude glede Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj, je bil postopek preverjanja podpisov končan v dveh dneh po vložitvi pobude.

Tabela: časovna primerjava poteka postopka

<p>Zakon o ukrepih RS za krepitev stabilnosti bank</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10. 10. 2012 - Sindikat KNG predsednika DZ obvesti o pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendum (in predloži več kot 2.500 podpisov - 3.127 podpisov). Državni svet sprejme zahtevo za ponovno odločanje o zakonu, zato postopek miruje. - 23. 10. 2012 - DZ ponovno sprejme zakon - 25.10.2012 - Predsednik DZ MNZ posreduje pobudo (DZ je, zato se je datum posredovanja zamaknil) glede na evidenco volilne pravice o podprtosti z najmanj 2500 podpisi - 26. 10. 2012 - MNZ posreduje predsedniku DZ ugotovitve glede preverjanja podpisov - zbranih je bilo premalo podpisov (2.346) - DZ PREJME ŠELE 30. 10. 2012 (OBVESTILO DATIRANO S 26. 10 .2012)!! - 31. 10. 2012 - predsednik DZ pošlje obvestilo Sindikatu KNG o zaključku postopka - 2. 11. 2012 Sindikat KNG prejme obvestilo o zaključku postopka 	<p>Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrarni Šoštanj</p> <ul style="list-style-type: none"> - 25. 7. 2012 - Vili Kovačič predsednika DZ obvesti o pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendum o zakonu, ki ga je DZ sprejel 18. 7. 2012 (in predloži več kot 2.500 podpisov - 2.700 podpisov) - 26. 7. 2012 - Predsednik DZ MNZ posreduje pobudo glede na evidenco volilne pravice o podprtosti z najmanj 2.500 podpisi - 26. 7. 2012 - MNZ posreduje predsedniku DZ ugotovitve glede preverjanja podpisov - zbranih je bilo premalo podpisov (2.151) - DZ PREJME 27. 7. 2012 - 27. 7. 2012 - predsednik DZ obvesti Vilija Kovačiča o premalo vloženih podpisih - 27. 7. 2012 - predsednik DZ obvesti predsednika države o zaključku postopka
--	--

Še bolj pa bode v oči priloga obvestila v zvezi s preverbo podpisov pri pobudi za razpis zakonodajnega referendum o ZUKSB, ki ga je državnemu zboru posredovalo ministrstvo. Gre za poročilo iz registra stalnega prebivalstva, iz katerega jasno izhaja, da je bilo preverjane podpisov zaključeno že 26. 10. v popoldanskih urah. Iz priloge izhaja, da so na ministrstvu ob preverjanju volilne pravice v Registru stalnega prebivalstva od vseh zbranih podpisov za 2.346 podpisnikov pobude že 26. 10.2012 ob

15:39 ugotovili, da imajo volilno pravico in da so v seznamu navedli tudi pravilne in z zakonom določene osebne podatke.

Ministrstvo je v odgovor na ugotovljena dejstva podalo svojo obrazložitev. V njej je zapisalo: *"Dopis za državni zbor je bil pripravljen in posredovan v podpis ministru dr. Vinku Gorenaku v ponedeljek, 29. 10. 2012, čeprav je bil datiran z dnem 26. 10. 2012. V zvezi s tem smo Sindikatu kemične, nekovinske in gumarske industrije v odgovoru na odprto pismo že pojasnili, da sta bila v petek, 26. 10. 2012, pripravljena dva, sicer ločena dopisa, z odgovorom Državnemu zboru (dopisa glede preverjanja dveh pobud), vendar je bil v državni zbor v petek, 26. 10. 2012, lahko posredovan zgolj dopis glede preverjanja seznama podpisnikov za prvo zahtevo (za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu), ki je prejela tudi zadostno število podpor. Seznam podpisnikov pobude za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o ukrepih RS za krepitev stabilnosti bank se je, kot smo navedli, preverjal še v naslednjem tednu, vendar je datum dopisa, ki je bil posredovan v državni zbor šele po končanem preverjanju podpisov v torek, 30. 10. 2012, ostal iz osnutka in je bil nespremenjen. V ponedeljek, 29. 10. 2012, je potekala kontrola ustreznosti izvedenega preverjanja, kar je običajna praksa v primeru, ko je zbranih podpisnikov premalo. To pomeni kontrolo upravičenosti izločitve neustreznih podpisov, saj bi morebitna napaka lahko vplivala na končni rezultat števila preverjanja. Šele po končani kontroli, kjer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti pri izločanju podpisnikov, je bil dopis, skupaj s poročilom, ki je odražalo število preverjenih podpisov do konca delovnega dne v petek, 26. 10. 2012, dne 30. 10. 2012 posredovan v državni zbor."*

Opozoriti velja, da v zvezi z ugotavljanjem verodostojnosti podpisov podpore pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu pri preverjanju redno prihaja do naslednjih pomanjkljivosti:

- nečitljivega zapisa osebnih podatkov;
- navajanja nepopolnih podatkov o stalnem prebivališču;
- navajanja napačnih naslovov stalnega prebivališča;
- navajanja napačnega osebnega imena (ne točno tako, kot je zapisano v osebni izkaznici);
- navajanja napačnih rojstnih podatkov, itd.

Zato je ministrstvo za namen preverjanja verodostojnosti podpisov določilo enotno šifro za evidentiranje ugotovljenega veljavnega podpisa. V kolikor se podatki na seznamu

ne ujemajo s podatki iz evidence volilne pravice, uradniki, ki ta seznam preverjajo, takim primerom dodajajo oznake in sicer:

- oznaka "-" za podpise, ki ni verodostojen in se ne ujemajo s podatki iz evidence;
- oznaka "0" za osebni podatek, ki ni verodostojen in je nečitljiv, se pa lahko še enkrat preveri;
- pri osebnih podatkih, ki se ujemajo oz. pri verodostojnih podpisih, pa se naredi oznaka "√".

Na podlagi navedenega, ob dejstvu, da je ministrstvo preverjalo 2.733 podpisov, lahko ugotovimo, da je bilo 387 podpisov neverodostojnih. Tudi, če bi bili vsi neverodostojni podpisi na podlagi šifer, ki jih uporablja ministrstvo, označeni z oznako "0", kar pomeni, da bi jih ponovno preverjali, ni moč verjeti argumentom ministrstva, da je za preverjanje omenjenega števila podpisov potrebovalo še en delovni dan. Ministrstvo je namreč za preverjanje več kot 2.543 in 2.733 podpisov pod referendumski pobudi za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu in Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank potrebovalo en delovni dan in pol. Če držijo navedbe ministrstva, da je v preverjanje obe pobudi prejelo 25. 10. 2012 popoldan. Glede na dejstvo, da je podpise preverjalo 28 javnih uslužbencev, to pomeni, da bi vsak preverjal zgolj 13 oz. 14 neverodostojnih podpisov. Iz poročila ministrstva o opravljeni interni raziskavi pa izhaja, da so nekateri javni uslužbenci preverili tudi do 20 listov podpisov. Zato je zatrjevanje ministrstva, da so za slednje potrebovali še en delovni dan, nerazumno in po našem mnenju neutemeljeno.

Navedeno ravnanje ministrstva za notranje zadeve se kot sporno kaže tudi v luči dejstva, da so pogajanja ministra za finance dr. Janeza Šušteršiča s Sindikatom KNG o umiku referendumske pobude še potekala, oziroma 26.10.2012 in 29.10.2012 dogovor glede umika pobude ni bil sklenjen. Dogovor s Sindikatom delavcev v dejavnosti energetike Slovenije o umiku referendumske pobude je bil sklenjen že pred tem. Vsaj tako je zatrjeval minister za finance, ko je v Državnem svetu pri obravnavi zahteve skupine državnih svetnikov za razpis zakonodajnega referenduma za oba zakona, predstavljal mnenje vlade o omenjenih zahtevah. Pri tem velja navesti tudi dejstvo, da je minister za finance dr. Janez Šušteršič prekinil pogajanja s sindikatom KNG zaradi dejstva, da pobuda ni izpolnjevala z zakonom določenih pogojev, še preden je bil sindikat o tem obveščen. Kar pomeni, da so bili poleg ministra za notranje zadeve nekateri člani vlade o neizpolnjevanju pogojev referendumske pobude obveščeni prej, preden je bil o tem obveščen državni zbor in pobudnik. Ministrstvo za notranje zadeve pa mora najprej obvesti državni zbor, ta pa pobudnika.

Zato je potrebno ugotoviti, ali je šlo za politični dogovor in s tem za kaznivo dejanje. V postopku obravnave interpelacije se bo lahko razjasnilo, kdo in v kakšni vlogi ter s kakšnim interesom je poleg ministra za notranje zadeve še sodeloval pri tem, da je bil zaradi zavlačevanja postopek pobude volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu zaključen.

Na politični dogovor nas napotuje tudi dejstvo, da je obvestilo za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu Državnemu zboru 26. 10. 2012 ni posredoval minister, temveč državna sekretarka Barbara Brezigar. Ministrstvo je, kot že omenjeno, v odgovoru o svojem ravnanju zapisalo, da sta bila oba ločena dopisa z odgovorom državnemu zboru pripravljena v petek, in da je bil posredovan zgolj dopis glede preverjanja seznama podpisnikov za prvo zahtevo. Drugi dopis, ki je bil posredovan kasneje, pa je bil pomotoma nespremenjen. Navedbe ministrstva se kažejo kot dvomljive, saj iz signirne oznake oziroma številke obeh dopisov izhaja, da je dopis, pod katerim je podpisana državna sekretarka Barbara Brezigar (številka dopisa 042-9/2012...), nastal za dopisom, ki ga je podpisal minister (številka dopisa 042-8/2012...).

Je res prišlo do pomote, kot zatrjuje ministrstvo? Zakaj sta pod dva dopisa z istim datumom podpisani dve pristojni osebi? Zakaj je bilo obvestilo za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank posredovano v podpis ministru in ne državni sekretarki? Zakaj je bil najprej posredovan dopis, ki je nastal kot drugi? Zakaj je bila sprejeta odločitev, da se izvede kontrola ustreznosti izvedenega preverjanja v naslednjih dneh, čeprav je bilo neverodostojnih podpisov malo in bi jih bilo moč preveriti že isti dan? Vzpostavlja se sum, da je minister podpisal zapisnik z neresnično vsebino, s čimer je opustil dolžno skrbnost pri podpisovanju, kar je moč šteti za malomarnost in je s tem podana subjektivna odgovornost ministra.

Tudi v tem primeru, glede na dejstvo, da je bila kontrola ustreznosti preverjanja opravljena v ponedeljek, ni moč najti utemeljenega razloga, zakaj ni bilo podpisano obvestilo posredovano Državnemu zboru takoj, in ne šele v torek, tik pred iztekom poslovnega časa pristojne službe državnega zbora na zadnji dan roka. V zvezi s tem velja opozoriti na navedbe predsednika Državnega zbora, da tovrstna pošta, ki jo državni zbor posreduje ministrstvu za notranje zadeve (obvestilo o referendumski pobudi s prošnjo za preverbo podpisov in fotokopijo seznama podpisov) med obema državnima organoma potuje največ 23 minut.

Minister za notranje zadeve je z opisanim zavlačevanjem obravnavanja in obveščanja državnega zbora kršil temeljno pravno načelo enakih možnosti, ki jih morajo imeti tako pobudniki kot nasprotniki referendumu. To načelo, ki ga izrecno terja in priznava tudi Svet Evrope, se uresničuje z dolžno nevtralnostjo državnih organov pri obravnavanju referendumске pobude. Svet Evrope v »Guidelines of the holding of referendums« (Beneška Komisija, Svet za demokratične volitve, 2006) v točki 2. 2. i. izrecno terja sankcioniranje, če je prišlo do kršitve načela nevtralnosti s strani državnega organa. Ravnanje ministra za notranje zadeve je predstavljalo omejitev nosilcev političnih pravic, da zbirajo podpise za vložitev referendumске pobude. Ta omejitev pa ni imela podlage v zakonu, ni bila v javnem interesu, ni bila sorazmerna in ni temeljila na načelu enakopravnosti. Minister, ki poskuša na takšen način državljanom in državljanom preprečiti izvrševanje splošne in enake volilne pravice, svobodo izražanja v referendumski kampanji in svobodo glasovanja na referendumu, ne sme zasedati javne funkcije.

V zvezi s tem bi opozorili na izjavo oz. zapis ministra, ko je na svojem *blogu* zapisal, da *"ko bom naredil napako sam ali jo bodo naredili moji podrejeni, interpelacije ne bo. V tem primeru bom sam ponudil odstop. Poštenost in odgovornost do mojih volivcev velja"*.

Na podlagi navedenih argumentov ocenjujemo, da je šlo v tem primeru za namerno zavlačevanje oz. odlašanje obveščanja državnega zbora, s čimer je minister za notranje zadeve onemogočil, da bi pobudniki pobudo v zakonitih rokih dopolnili skladno z zakonom. Ker minister kljub svoji izjavi oziroma zapisu sam ni odstopil, predlagamo, da se ga razreši.

2.

Ministru za notranje zadeve, dr. Vinku Gorenaku, očitamo, da je objektivno in politično odgovoren zaradi OPUSTITVE DOLŽNE POKLICNE SKRBNOSTI pri ravnanju s podpisi pod pobudo volivcev:

- za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, kjer je »izginilo« 36 listov s kopijami podpisov na katerih je bilo zbranih 394 podpisov ter
- za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu, kjer so »izginili« 104 listi s kopijami podpisov,

kar je v nasprotju z 2. in 90. členom Ustave Republike Slovenije, Zakonom o referendumu in ljudski iniciativi in drugimi predpisi ter sporno z vidika preglednosti in skrbnosti pri ravnanju s podpismi.

Sindikata KNG je 2. 11. 2012 na predsednika državnega zbora naslovili protest, ker še ni prejel obvestila. Izrazili so tudi dvom, da s številom podpisov nekaj ni v redu, saj so pobudi predložili 3.127 podpisov, kar pomeni, da naj bi bilo glede na ugotovitve pristojnega ministrstva kar preko 800 podpisov neveljavnih. Zato je predsednik državnega zbora pobudnike pozval, da s strokovnimi službami preverijo, kako je postopek v državnem zboru glede podpisov potekal in da preverijo podpise oz. ugotovitve ministrstva.

Interna preiskava je pokazala, da je pristojna služba državnega zbora z ministrstva za notranje zadeve prejela 36 listov s podpismi manj, kot jih je tja poslala. Državni zbor je poslal 307 listov s podpismi, nazaj jih je prejel 271. Interna preiskava je pokazala, da sta bila med pobudo vložena tudi dva lista pobude sindikata delavcev energetike za razpis referenduma o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu. Po preverjanju tudi te pobude se je izkazalo, da obstaja razlika med številom listov z originalnimi podpismi in vrnjenimi listi s fotokopijami podpisov s strani ministrstva. Razlika je znašala 104 liste.

Iz uradnega zaznamka državnega zbora o postopkih pri delu s pobudo sindikata izhaja, da je v državnem zboru s podpismi ravnalo šest oseb, ki imajo licenco za rokovanje z zaupnimi gradivi. Postopki so bili po zagotovitvi strokovne službe izpeljani v skladu s predpisi, ustaljenim postopkom dela, dolžno skrbnostjo in vestnostjo ter 15-letno prakso, v kateri do tovrstnih težav in napak še ni prišlo. Obe referendumski pobudi, tako sindikata delavcev energetike kot Sindikata KNG sta bili fotokopirani v dveh ločenih prostorih z dvema različnima uslužbencema.

Predsednik državnega zbora je 7. 11. 2012 na ministrstvo znova posredoval zaprosilo za preverbo podpisov s fotokopijo pobude in seznama podpisov. Izročeni so bili 307 manjkajočih listov fotokopij podpisov. Ker je državni zbor z interno preiskavo svoje pristojnosti izčrpal, je bila vložena kazenska ovadba zoper neznanega storilca kaznivega dejanja v zvezi s kršitvami volilne pravice.

Po ugotovitvah interne preiskave v državnem zboru o postopkih preverjanja podpisov za začetek postopkov za referendum o zakonu za sanacijo bank je tudi ministrstvo za notranje zadeve uvedlo nadzor nad delom direktorata za upravne notranje zadeve, kjer so opravili štetje in pregled glasov podpore za vložitev zahteve za referendum. Ministrstvo za notranje zadeve je 7.11.2012 seznanilo javnost z izsledki svoje interne

preiskave. Ministrstvo je v postopku preverjanja podpisov Sindikata KNG pod pobudo za referendum v državni zbor vrnilo 2.733 podpisov, kolikor naj bi jih po navedbah ministrstva prejelo, in zavrnilo možnost, da bi na ministrstvu prišlo do kakršnekoli napake oziroma izginotja podpisov. Minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak je kljub dejstvu, da je izginilo 36 fotokopij listov s 394 podpisi zavrnil možnost odstopa.

Opozoriti velja, da je skupino, ki je pregledala izvedbo postopka preverjanja podpisov ob vložitvi pobude in ugotavljala dejansko število podpisov, posredovanih iz državnega zbora, imenoval minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak. V skupino je minister imenoval tudi dva javna uslužbenca iz svojega kabineta. Ker gre za javna uslužbenca, ki sta vezana na osebno zaupanje ministra oz. je njuna zaposlitev vezana na funkcijo ministra (zaposlena sta bila brez javnega razpisa, njuno delovno razmerje pa traja, dokler traja funkcija ministra), se vzpostavlja dvom v nepristranost ugotovitev nadzorne skupine oz. v njeno neodvisnost. V okviru nadzora je bila pregledana dokumentacija, ki se nanaša na preverjanje podpisov ob vložitvi pobude volivcev za zbiranje podpore volivcev za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma. Skupina je opravila tudi razgovore z uslužbenci, ki so sodelovali pri preverjanju gradiva. Pri nadzoru sta sodelovala tudi informatika, ki sta po pregledu sledilnih zapisov v računalniški aplikaciji za obdelavo pobud naključno izbranih sedmih javnih uslužbencev ugotovila, da uslužbenci niso storili nepravilnosti pri postopku preverjanja.

Tudi opisan potek nadzora v nas vzbuja dvom o ugotovitvah nadzora. Še posebej zato, ker ocenjujemo, da je bil nadzor opravljen pomanjkljivo. Nadzorna skupina je opravila razgovore zgolj s petimi javnimi uslužbenci/kami, ki so preverjali podpise pod pobudi. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da vsi listi s podpisi niso bili obdelani skladno s pisarniško odredbo pristojne osebe. Kar pomeni, da ni bilo moč ugotoviti, kdo je te liste s podpisi preverjal. Informatika pa sta preverjala sledilne zapise pri nespornih 271 listih, ki jih je ministrstvo vrnilo državnemu zboru. Slednja preverba je absurda, saj izginuli listi s podpisi sploh niso bili preverjeni. Tudi če bi obveljala predpostavka, da je kdo preverjal podpise na izginulih listih, oz. so ti izginili po preverjanju, velja opozoriti, da informatika tega sploh nista preverjala.

Predlagatelji interpelacije ocenjujemo, da je ministrstvo s seznamom podpisov ravnalo neskrbno in nedosledno. Ministrstvo je ob preverjanju seznama volivk in volivcev v podporo pobudi za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o Slovenskem državnem holdingu potem, ko je ugotovilo, da ima 2.543 podpisnikov volilno pravico in da so navedeni tudi pravilni osebni podatki, kot to določa Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, prenehalo s preverjanjem ostalih podpisov, državnemu

zboru pa je posredovalo zgolj fotokopije seznama preverjenih podpisov z zaznamki o preverjanju podpisov s strani uradnih oseb. Nepregledanih listov državnemu zboru sploh ni posredovalo in jih je obdržalo.

Kljub temu, da sta bila torej obe obvestili za oba referendum z vrnjenimi pregledanimi listi s podpisi posredovani državnemu zboru v različnih dneh z različnima poštama, je državni zbor ugotovil, da so bili med pobudo za razpis zakonodajnega referenduma ZUKSB vloženi tudi listi oz. lista pobude Sindikata delavcev energetike, pri čemer nista bila vložena zaporedno, ampak v razmiku. Pri tem velja opozoriti, da je bil eden od njih uradno pregledan, drugi pa ne. Državni zbor je ugotovil, da se vrstni red listov, ki so bili prejeti od ministrstva, pri nobeni od pobud ne ujema z vrstnim redom listov v originalu.

Vse povedano pomeni, da zgoraj navedene ugotovitve in navedbe ministrstva ne držijo. Ministrstvo je torej k eni pobudi priložilo kopijo listov s podpisi v podporo drugi pobudi, državnemu zboru pa je vrnilo tudi liste, ki jih ni preverjalo in ki naj bi jih ministrstvo zadržalo na ministrstvu. Glede na to, da se vrstni red vrnjenih fotokopij listov ne ujema z originalom, pa je moč sklepati, da do izginitja 36 fotokopij listov s 394 podpisi volivcev in volivk ni prišlo v državnem zboru.

Iz ugotovitev državnega zbora po našem mnenju izhaja, da je ministrstvo opustilo dolžno poklicno skrbnost in da je prišlo do spornih ravnanj z vidika pravilnosti in preglednosti ravnanja z listi s podpisi. Postavlja se tudi vprašanje, ali je ravnanje ministrstva z nepreverjenimi podpisi, ki jih ta zadrži, skladno s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Poleg tega želimo opozoriti, da se je minister za notranje zadeve odločil za izvedbo interne preiskave šele potem, ko je bil k temu prisiljen zaradi ugotovitev izsledkov preiskave državnega zbora. Da bi omogočil čimbolj neodvisno in nepristransko preiskavo, je predsednik državnega zbora podal ovadbo zoper neznanega storilca in na inšpektoratu za javno upravo zaprosil za svetovalni razgovor. Inšpekcijski postopek vodi informacijski pooblaščenec, ki ga je k temu pozval predsednik državnega zbora. K pregledu oz. nadzoru ravnanj v državnem zboru je bila pozvana tudi Komisija za preprečevanje korupcije

Medtem ko je na državnem zboru potekala temeljita preiskava in razčiščevanje v okviru kolegija predsednika, se je minister za notranje zadeve raje ukvarjal z diskvalifikacijo in političnimi komentarji o ravnanju tistih, ki so zahtevali, da se izginitje podpisov razišče in da za slednje pristojni prevzamejo objektivno in politično odgovornost. Na drugi

strani se je minister zadovoljil zgolj z internim nadzorom in nadzorom, ki ga je sicer že opravil inšpektorat za javno upravo.

Kako je prišlo do razlike v številu podpisov, minister in odgovorni na ministrstvu za notranje zadeve do danes niso znali ali pa hoteli pojasniti. Iz njihovega ravnanja izhaja, da si za pojasnitev in razjasnitev vseh dejstev in okoliščin ter ugotovitve dejanskega stanja izginotja podpisov volivcev in volivk niso prizadevali.

Minister za notranje zadeve objektivno odgovarja za delo ministrstva, ki ga vodi. Minister ni izkoristil možnosti, da bi preprečil nastanek opisanih nepravilnosti. Ni si prizadeval za popolno in celovito analizo delovnih procesov na ministrstvu za notranje zadeve, zaradi katerih je do nepravilnosti prišlo. Zato mu očitamo, da ni odpravil tveganj, ki se lahko tudi v bodoče ponovijo v podobnih primerih.

Ker gre za odgovornost ministra za notranje zadeve za stanje neposredne in posredne demokracije iz 1. člena Ustave Republike Slovenije in ker tako stanje državljanom in državljanom preprečuje, da bi v skladu z 2. odstavkom 3. člena Ustave Republike Slovenije oblast izvrševali neposredno z glasovanjem na referendumu, glede na težo posledic ministrove objektivne odgovornosti predlagamo, da se ministra za notranje zadeve na podlagi izglasovane nezaupnice razreši.

3.

Ministru za notranje zadeve, dr. Vinku Gorenaku, očitamo, da je objektivno in politično odgovoren za delovanje in ravnanje v okviru resorja za notranje zadeve, ki je povzročilo IZGUBO ZAUPANJA VOLIVCEV IN VOLIVK ter širše javnosti v zakonitost dela in integriteto tako Ministrstva za notranje zadeve kot tudi Državnega zbora Republike Slovenije, ki je pristojen organ za izvrševanje pravice do referendumu;

Predlagatelji interpelacije želimo opozoriti, da nepojasnjeno izginotje fotokopij podpisov pod pobudo za zakonodajni referendum o ZUKSB, ki jo je v zakonsko določenem roku vložil Sindikat KNG predstavlja nevaren precedens, ki ga v naši demokraciji ne pomnimo. Prišlo je do onemogočanja referendumske pobude volivcev in sicer z namernim odlašanjem obveščanja državnega zbora, s čimer je bilo pobudnikom onemogočeno, da bi lahko skladno z zakonom dopolnili svojo pobudo.

Ta dogodek, ki kaže na poskus onemogočanja izražanja demokratične volje volivcev, nevarno ogroža ne samo demokratične standarde v državi, temveč tudi ustavno ureditev, po kateri ljudstvo izvršuje oblast neposredno. Gre namreč za kratenje ustavne pravice do referendumskega odločanja.

Republika Slovenija temelji na načelu vladavine ljudstva. Ustava RS v 3. člen določa, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. Pravica do referenduma, ki jo določa 90. člen Ustave, pomeni eno od najpomembnejših možnosti ljudstva, da svojo oblast izvršuje neposredno. Poseganje v pravico do referenduma oziroma v pravico ljudstva (suverena), da to pravico udejanji, pomeni poseg v temelje demokracije. Vsako poseganje v temelje demokracije pa je skrajno zavržno in tudi nevarno.

Zaradi slednjega je dolžnost poslancev in poslank državnega zbora, da zaščitijo demokracijo in ustavne pravice, na katerih sloni Republika Slovenija ter omogočijo izvrševanje pravice volivcev do referendumskega odločanja. Slovenija je poleg tega kot pravna in demokratična država tudi članica mednarodnih organizacij, katerih delovanje temelji na spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, demokracije in načel pravne države. Da bi zaščitila svoj ugled in bila polnopravna in kredibilna članica teh organizacij, si ne more privoščiti, da bi še kdaj do tovrstnega precedensa prišlo.

Zaradi omenjenih spornih ravnanj z vidika pravilnosti in preglednosti ravnanja s podpisi se je vzpostavil dvom v korektnost, pravilnost in zakonitost dela služb državnega zbora in ministrstva za notranje zadeve, ki rokujejo z referendumskimi pobudami in preverjajo zbrane podpise pod referendumске pobude. Vzpostavil se je tudi dvom o zlorabi državnega organa - ministrstva za notranje zadeve, za doseganje političnih interesov, z namenom, da bi bil postopek pobude volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma zaključen oziroma, da do razpisa referenduma ne bi prišlo.

Pri tem je državni zbor utrpel težko popravljive posledice, saj je prišlo do škodnega delovanja za ugled in integriteto državnega zbora. Te posledice bo težko popraviti kljub dejstvu, da je predsednik državnega zbora 19. 11. 2012 razpisal 35-dnevni rok za zbiranje 40.000 podpisov pod zahtevo za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

Opozoriti velja, da državni zbor na podlagi Zakona o referendumu in ljudski iniciativi izvršuje ustavno pravico do referenduma in sicer razpisuje zakonodajni referendum, če to zahteva najmanj tretjina poslancev, državni svet ali najmanj štirideset tisoč volivcev.

Državni zbor tudi vodi celoten postopek ravnanja s pobudo volivcev, ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, pa zgolj preverja verodostojnost podpisov v podporo pobudi.

Ugled državnega zbora je bil omajan tudi zaradi izrečenih dvomov ministra za notranje zadeve, da so službe državnega zbora postopke izpeljale pravilno, korektno in zakonito. Minister je s to izjavo v javnosti ustvaril vtis, da je povzročitelj vseh nepravilnosti v zvezi z referendumsko pobudo državni zbor, kar je dodatno omajalo ugled državnega zbora.

Poleg tega je minister za notranje zadeve še pred začetkom kriminalistične preiskave na podlagi kazenske ovadbe, ki jo je zoper neznanega storilca vložil državni zbor, javno napovedal, da se bo ta preiskava začela v državnem zboru. Minister je pri tem po našem mnenju zlorabil svoj položaj, saj je v skladu z veljavno normativno ureditvijo državni tožilec tisti, ki je pristojen za usmerjanje policije pri obravnavi kaznivih dejanj, in ne minister. S tem je minister za notranje zadeve v javnosti okrepil vtis, da policija ni več neodvisna od političnih pritiskov ministra za notranje zadeve oziroma političnega usmerjanja.

Nepojasnjeno izginotje velikega števila podpisov ter zavlačevanje z obveščanjem v zvezi z neizpolnjevanjem pogojev referendumске pobude ter v javnosti omajano zaupanje v zakonitost dela in integriteto tako ministrstva za notranje zadeve kot državnega zbora je nedopustno, škodljivo in dolgoročno nedvomno tudi nevarno.

Ker pri izginotju fotokopij podpisov ni šlo le za malomarnost oz. nevestnost pri delu ali napako, temveč očitno tudi za namerno dejanje, mora biti poskus onemogočanja referendumске pobude volivcev ustrezno sankcioniran. Subjektivna, torej osebna odgovornost tistega/tistih, ki so to dejanje zakrivali, je stvar postopkov organov odkrivanja in pregona, teža in vrsta kršitev pa nedvoumno zahtevata tudi politično in objektivno odgovornost tistega ali tistih, ki so jim bila ta dejanja bodisi v interesu, bodisi pa bi jih morali preprečiti. Zato predlagamo, da se ministra za notranje zadeve na podlagi izglasovane nezaupnice razreši.

Po oceni vlagateljev interpelacije o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve je minister dr. Vinko Gorenak zaradi svojih ravnanj in opustitev dolžnih ravnanj povzročil tako hude posledice za stanje demokracije, vladavino prava in varstva človekovih pravic v Republiki Sloveniji, da je v celoti izgubil zaupanje javnosti in državnega zbora ter politično verodostojnost, zato ne more več odgovorno opravljati funkcije ministra.

Na osnovi predstavljenih dejstev vlagatelji interpelacije menimo, da je minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak politično odgovoren za:

- poskus onemogočanja referendumске pobude volivcev,
- opustitev dolžne poklicne skrbnosti za ravnanje s podpisi podpore pobude volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank,
- izgubo zaupanja volivcev in volivk v zakonitost dela Ministrstva za notranje zadeve in oškodovanje ugleda in integritete Državnega zbora Republike Slovenije kot pristojnega organa za izvrševanje pravice do referenduma,

zato vlagatelji interpelacije predlagamo Državnemu zboru, da ga razreši.
